

Vzdělávací oblast: Jazyková výchova a komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: devátý

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy
JAZYKOVÁ A KOMUNIKATIVNÍ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> - zopakuje si a upevní vědomosti z 8. ročníku - vyjmenuje slovanské jazyky, vyjmenuje i některé jazyky neslovanské (románské, germánské) - popíše, kdy a jak vznikl český jazyk a jak se vyvíjel, vysvětlí pojmy archaismy, historismy a neologismy a uvede příklady - shrne dosavadní vědomosti, rozliší jazyk spisovný a nespisovný, pozná podle znaků obecnou češtinu a některá nářečí - rozpozná samohlásky a souhlásky znělé, neznělé, vysvětlí podobu znělosti, vysvětlí, proč dbáme v mluveném projevu na vhodné tempo 	<ul style="list-style-type: none"> • jazyky slovanské • vývoj českého jazyka • útvary českého jazyka • zvuková stránka jazyka 	<p>G-práce s mapou Aj-využití slovní zásoby MuV – kulturní difference, multikulturalita OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj EGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>H – husitství, humanismus, období pobělohorské, národní obrození</p> <p>G – práce s mapou</p>
<ul style="list-style-type: none"> - upevní si vědomosti z předchozích ročníků, bezpečně rozpozná kořen slova, předponu, příponu a koncovku, vysvětlí pojmy slovotvorný základ a základové slovo 	<ul style="list-style-type: none"> • tvoření slov 	OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy
<ul style="list-style-type: none"> - zopakuje si a upevní vědomosti z předchozích ročníků 	<ul style="list-style-type: none"> • pravopis 	B – názvy rostlin a živočichů G – názvy měst
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy:slovo nadřazené, podřazené a slova souřadná, uvede příklady, rozpozná slova jednoznačná , mnohoznačná, vysvětlí synonyma, antonyma a homonyma 	<ul style="list-style-type: none"> • význam slova 	B – termíny
<ul style="list-style-type: none"> - určí mluvnické kategorie - správně skloňuje obecná jména přejatá (např. génus, cyklus, glóbus...) - bezpečně pozná slovní druhy a) - tvoří správné tvary a ověřuje je v Pravidlech českého pravopisu - správně skloňuje cizí vlastní jména - zopakuje si a upevní vědomosti o slovesných třídách a jejich vzorech, činném a trpném rodě, bezpečně určí vid, tvoří vidové dvojice, určí osobu, číslo, čas, způsob, rod, třídu, vzor a vid - zopakuje si a upevní vědomosti z předchozích ročníků, píše správně velké a malé písmeno, orientuje se v základních pravidlech 	Tvarosloví <ul style="list-style-type: none"> • jména a jejich druhy • skloňování obecných jmen přejatých, cizích vlastních jmen • slovesa a jejich tvary • psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech 	OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj MuV – Multimediální výchova EGS – Evropa a svět nás zajímá Hu – hudební skladatelé Vu – významní malíři H – starověké Řecko a Řím G – zeměpisné názvy měst, států, moří, ... EGS – Evropa a svět nás zajímá

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje větu jednoduchou, vysvětlí pojem souřadnosti a podřadnosti členů - rozliší druhy přísudku, vyjmenuje druhy podmětu a určí slovní druh, kterým je vyjádřen - upevní si učivo o rozvíjejících větných členech - graficky zobrazí stavbu věty - vyhledá ve větě přístavek, objasní jeho podstatu a napíše správně interpunkci - charakterizuje souvětí, rozliší větu jednoduchou a souvětí, určí počet vět v souvětí, odliší od sebe souvětí podřadné a souřadné, určí druhy vedlejších vět, graficky znázorní složité souvětí podřadné, správně píše interpunkci - charakterizuje vsuvku, uvede příklad, rozliší vsuvku od vedlejší věty, tvoří věty se vsuvkami, píše správně čárky 	Skladba <ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá • souvětí souřadné a podřadné • vsuvka 	<p>H-využití textu s historickou tematikou Aj-porovnání se stavbou anglické věty B-skladba odborného textu OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení</p> <p>G – vesmír, planety</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje tři činitele, kteří ovlivňují pořádek slov v české větě (významový, mluvnický a zvukový), rozliší východisko a jádro výpovědi, opraví pořádek slov v zadaných větách 	<ul style="list-style-type: none"> • hlavní zásady českého slovosledu 	<p>Aj-srovnání se slovosledem v anglickém jazyce G - podnebí</p>
SLOHOVÁ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> - zopakuje si všechny vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování 	<p>MuV – lidské vztahy OSV – osobnostní rozvoj</p>

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy
<p>vypravování a prostředky k oživení děje</p> <ul style="list-style-type: none"> - s jistotou používá přímou řeč, pracuje s textem, napíše vypravování na libovolné téma - zopakuje si vědomosti z předchozích ročníků, rozliší popis statický, dynamický, uvede druhy popisu, pracuje s textem, používá vhodnou slovní zásobu, vytvoří charakteristiku - zúročí vědomosti a dovednosti z předchozích ročníků, vyplní poukázku, průvodku a podací lístek, vysvětlí, kdy který tiskopis použije - shrne a upevní si vědomosti ze 7. ročníku, - napíše svůj životopis, vyplní profesní životopis - shrne a upevní si vědomosti, objasní rozdíl mezi výkladem a výtahem, pořídí si výtah - vyhledá důležité myšlenky, hodnotící prostředky, postoje autora a vyjádří se k nim podle svých zkušeností, nahlas uvažuje nad různými problémy, do kterých se člověk může dostat, napíše úvahu - vymezí charakteristické znaky proslovu, uvede, při jakých příležitostech se pronáší, vyhledá obraty a výrazy, s nimiž se v jiných útvarech nesetkáváme, připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnou výslovnost, přízvuky, tempo a melodii, též na vystupování 	<ul style="list-style-type: none"> • popis a charakteristika • tiskopisy • životopis • výklad, výtah • úvaha • proslov 	<p>MuV – lidské vztahy EV – vztah člověka k prostředí OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj</p> <p>MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení</p> <p>H – starověký Egypt</p> <p>OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení</p>

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje charakteristické znaky diskuse, vybere si téma ke společné diskusi - shrne a upevní si vědomosti, vyjmenuje publicistické útvary, charakterizuje zprávu, oznámení, inzerát a interview - v novinách vyhledá úvodník a komentář, uvede charakteristické znaky úvodníku, komentáře - charakterizuje pojmy reportáž a fejeton - uvede, na čem závisí volba jazykových prostředků (činitelé objektivní, subjektivní), rozliší prostředky slohově zabarvené a neutrální, vyjmenuje různé stylové vrstvy 	<ul style="list-style-type: none"> • diskuse • publicistické útvary (zpravodajské, úvahové, přechodné) • souhrnné poučení o slohu 	<p>MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení</p> <p>MDV – tvorba mediálního sdělení</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje charakteristické rysy pohádky a pověstí, vyjmenuje české i světové autory pohádek (popř. sběratele pohádek), pověstí - uvede charakteristické rysy, vyjmenuje autory povídek a zařadí díla, přečte si povídkovou knihu a vyhledá typické znaky - charakterizuje novelu, uvede příklad, porovná povídku s novelou. - shrne a upevní si vědomosti, uvede charakteristické rysy, zařadí díla a jejich autory 	<ul style="list-style-type: none"> • pohádka, pověst • povídka • novela • román 	<p>H-využití postav z českých dějin In-práce s internetem</p> <p>OSV – mezilidské vztahy</p> <p>MKV – charakter. člověka</p>

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy
<ul style="list-style-type: none"> - shrne a upevní si vědomosti, uvede charakteristické rysy, vyhledá fejeton (např. v časopise) a shromáždí jména autorů, kteří fejetony píš - shrne a upevní si vědomosti (premiéra, derniéra, monolog a dialog...),vyjmenuje české i světové dramatiky a uvede jejich nejznámější díla, rozliší komedii, tragedii, uvede příklady a názvy nejznámějších divadel. - shrne a upevní si vědomosti, uvede české i světové básníky a zařadí díla, pracuje s textem,.vyhledá básnické prostředky, naučí se libovolnou báseň zpaměti - přečte si ukázky písňových textů (např. Kainara, Kryla,...) a využije dovednosti z oblasti poezie (vyhledá metaforu, personifikaci, přirovnání ...) - zopakuje si a upevní vědomosti z 8.ročníku, přečte si ukázky z knih, vyjádří hlavní myšlenky, pracuje s textem, vysvětlí pojmy satira, situační a slovní humor - uvede nejznámější představitele (Šrámka, Wolkra, Seiferta, Nezvala ...), přečte si ukázky z jejich básní, pracuje s textem. - uvede nejznámější představitele, přečte si ukázky z jejich tvorby a pracuje s textem - shrne vědomosti o Osvobozeném divadle, doplní informace o dalších divadlech, vyjmenuje některé divadelní hry a objasní 	<ul style="list-style-type: none"> • fejeton • divadelní hra • poezie • písňové texty • poezie mezi válkami • próza mezi válkami • divadlo mezi válkami a po roce 1945 	<p>OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj MKV – kulturní difference, multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Hu – hudební ukázky z děl autorů RZ – kultura, umění, kulturní instituce</p> <p>H – období mezi 1. a 2. světovou válkou vznik Československa</p> <p>Hu – hudební ukázky z děl autorů RZ – kultura, umění, kulturní instituce</p>

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy
<p>hlavní myšlenky</p> <ul style="list-style-type: none"> - do časové přímky zařadí autory (Seiferta, Nezvala, Hrubína, Hrabala...), přečte si ukázky z děl a pracuje s textem, rozliší literaturu hodnotnou a konzumní - uvede autory, kteří odešli po roce 1968 do exilu a publikovali v zahraničí. (Škvorecký, Kundera,...), přečte si ukázky z jejich děl a pracuje s textem, opírá se o historické události - vysvětlí pojem samizdat, uvede důvody, proč tato literatura vznikla, vyjmenuje některá díla a jejich autory - dokáže vyjmenovat některé současné autory (Viewegha, Škvoreckého, ...), uvede, kteří dosáhli mezinárodního věhlasu a kdo je nositelem Nobelovy ceny, přečte si ukázky z některých děl, charakterizuje hlavní postavy, prostředí, vysvětlí hlavní myšlenky, formuluje vlastní názory na četbu - zopakuje si a upevní vědomosti z předchozích ročníků, uvede nejznámější světové autory, vyjmenuje jejich díla, přečte si ukázky z některých děl 	<ul style="list-style-type: none"> • literatura po roce 1945, exilová a samizdatová literatura • světová literatura 	<p>H – období po roce 1945, hospodářské a společenské poměry OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj</p> <p>H – hospodářské a společenské poměry v 60.letech, okupace v roce 1968</p> <p>MKV – kulturní difference, multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá</p>

Pomůcky: učebnice, pracovní sešit, nástěnné tabule, encyklopedie, audio nahrávky, video, magnetické tabule, gramatické přehledy, Pravidla českého pravopisu, PC programy, slovníky, obrazový materiál

Nástroje: návštěva divadelních představení, školního čtenářského koutku, knihoven